

Boek : *Met woorden in de weer*
Auteur : Dirkje van den Nulft, Marianne Verhallen 2009, [Uitgeverij Coutinho](#)
 ISBN: 978 90 469 0157 1
Bespreker : Pascale Caluwé
Datum : juli 2010

• In een notendop...

'Met woorden in de weer' is een echt praktijkboek voor iedereen die taal - en woordenschat in het bijzonder - als basis ziet voor succesvolle kennisuitbreiding. De auteurs geven hun kijk op taal- en woordenschatverwerving in het onderwijs en koppelen daaraan een geïntegreerde didactische aanpak voor uitbreiding van de woordenschat binnen het klasgebeuren. Het boek is verrijkt met praktijkvoorbeelden, illustraties, schema's en reflectiepagina's voor de lezer. Je kunt er onmiddellijk mee aan de slag.

- 👍 praktijkboek
- 👍 voor leerkrachten basisonderwijs en/of schoolteams die met taalverwerving bezig zijn
- 👍 taalverwerving, woordenschatontwikkeling, kennisuitbreiding, woordenschatdidactiek
- 👍 voornamelijk kleuter en lager onderwijs

• Over de auteur (s)...

Dirkje van den Nulft werkte jarenlang als taal- en dramadocent op de pabo. Zij is medewerker bij het Expertisecentrum NT2 van Pabo Haarlem.

Samen met Marianne Verhallen schreef zij het boek "Met woorden in de weer". Beide auteurs geven ook trainingen aan leerkrachten en schoolteams om de didactiek van dit boek onder de knie te krijgen.

Marianne Verhallen is eveneens docent aan de pabo en aan de Universiteit van Amsterdam, waar zij onderzoek deed naar woordkennisopbouw. Samen met Simon Verhallen schreef zij het didactiekboek "Woorden leren, woorden onderwijzen". Ze is ook medeauteur van "Taalontwikkeling op school" en "Taal, een zaak van alle vakken".

• Zeker lezen?

Taal (en dus ook woordenschatkennis) is één van de belangrijkste peilers van ons onderwijs. Kinderen die de gebruikte taal onvoldoende beheersen, worden bij voorbaat in een achterstandspositie geplaatst.

Leerkrachten die dit probleem onderkennen en willen aanpakken, trachten door het verbeteren van hun eigen leerkrachtvaardigheden hun onderwijs te optimaliseren. Het gaat vooral om een verandering in de "kijk" en de "attitude" van jou als leerkracht.

De auteurs beschrijven een systematische, didactische aanpak van het woordenschatonderwijs, die alle kinderen ten goede komt.

Zij bespreken het viertaktmodel, gestoeld op volgende vier principes voor het woordenschatonderwijs: voorbereiden, semantiseren, consolideren en controleren.

Dit viertaktmodel wordt uitgebreid besproken en versterkt met praktijkmaterialen.

Theorie vormt de achtergrond, de didactiek is de onderwijsaanpak, maar het is de leerkracht die het tot leven brengt in de klas. En... oefening baart kunst.

- *het boek is geschreven voor leerkrachten die met beide voeten in de praktijk staan en bereid zijn hun eigen leerkrachtstijl kritisch te bekijken en aan te passen*
- *het boek is zeer systematisch opgebouwd, elke stap is duidelijk begrijpbaar en ondersteund met voorbeelden, schema's en tips voor de praktijk*
- *leest zeer vlot en zet aan tot uittesten in de praktijk*
- *bij dit boek hoort een [website](#) met extra materiaal je vindt antwoorden op de opdrachten in het boek + formulieren die in het boek aan bod komen om bv. woordclusters te maken*
- *via de [website](#) vind je info over leerkrachttrainingen*

• Te onthouden

- Woorden zijn de bouwstenen van de taal en de sleutel tot goed onderwijs. Woordkennis is een voorwaarde voor schoolsucces. Woordenschatuitbreiding is onlosmakelijk verbonden met kennisverwerving.
- Niet alle woorden hoeven expliciet of intentioneel door de leerkracht aangebracht te worden. Kinderen pikken heel wat woorden vanzelf op. Alle kinderen beschikken over een krachtig woordleervermogen. Het is belangrijk de omstandigheden zo optimaal mogelijk te maken.
- Verwacht nooit dat kinderen woorden in één keer leren!

👍 *woorden die je wilt aanbrengen moet je als leerkracht grondig selecteren!*

👍 *systematische woordenschatopbouw is krachtig: voorbereiden, semantiseren, consolideren en controleren!*

👍 *semantiseren is uitleggen, uitbeelden, uitbreiden (de 3 "uitjes") en uitproberen(het "gouden uitje")!*

👍 *consolideren: doorgaan tot de kinderen het woord kennen, gevarieerd en speels herhalen, alle woorden zijn zichtbaar in de klas aanwezig*

👍 *controleren: naar woordvorm (passief en actief) en naar woordbetekenis (oppervlakkig en diep)*

• Tips die we onthielden...

Een greep uit de tips die ons bijbleven:

- *Om woorden in clusters aan te bieden kan je gebruik maken van woordwebstructuren: de woordspin, de woordparachute, de woordkast en de woordtrap.*
- *Een woordweb kan ook een beeldweb zijn en een woordmuur kan ook een beeldmuur zijn.*

- **Meer over woordenschatverrijking op www.letop.be**

→ [Interactief voorlezen](#), Els Van Doorslaer

Het gaat om het stimuleren van het begrijpend luisteren d.m.v. voorlezen. Het herhaald voorlezen van prentenboeken is een effectieve manier om kinderen te betrekken bij interacties rond boeken. Vooral bij kinderen met weinig voorleeservaring en bij zwakke of minder taalvaardige leerlingen geldt herhaald voorlezen als een krachtige onderwijsactiviteit.